

Соціальна безпека

Система соціального страхування

Пенсійне забезпечення

Інвалідність

Безробіття

Хвороба та нещасний випадок

Материнство та сім'я

Соціальна допомога

Система соціального страхування

Мешканці Швейцарії захищені від різних ризиків завдяки соціальному страхуванню (SVA). Страхування допомагає, наприклад, у випадку втрати роботи або хвороби. Воно також захищає родини та літніх людей.

Принципи

Соціальне страхування фінансується мешканцями Швейцарії. При цьому діє принцип солідарності: більшість населення сплачують внески, а окремі особи та певні групи отримують підтримку. Соціальне страхування переважно є обов'язковим. Внески утримуються безпосередньо з заробітної плати працівників. Роботодавці, самозайняті особи та особи, які не працюють, також здійснюють фінансові внески.

Виплати

Соціальне страхування підтримує людей у певних життєвих ситуаціях. Органи соціального страхування сплачують добові, пенсії або надбавки або беруть на себе витрати у разі хвороби або нещасного випадку. Соціальне страхування регулюється державою.

В яких випадках надається підтримка?

- У похилому віці, на випадок смерті та інвалідності, швейцарська система базується з форм забезпечення: 1/AHV/IV: страхування по старості та на випадок втрати годувальника /страхування по інвалідності; 2/Berufliche Vorsorge: Обов'язкове приватне страхування на підприємствах; 3/Dritte Säule: Приватні заощадження з податковими пільгами.
- У разі хвороби та нещасного випадку (страхування на випадок хвороби та від нещасних випадків)
- У разі материнства (допомога у зв'язку із вагітністю та пологами)
- У разі безробіття (страхування на випадок безробіття)
- За наявності дітей (допомога сім'ям)

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/sozialversicherungssystem

Пенсійне забезпечення

Пенсійне забезпечення гарантує, що пенсіонерам буде вистачати грошей на життя. Швейцарська пенсійна система складається з 3 форм забезпечення: 1/AHV: Страхування по старості; 2/Berufliche Vorsorge: Обов'язкове приватне страхування на підприємствах; 3/Dritte Säule: приватні заощадження з податковими пільгами.

Страхування на дожиття та у зв'язку із втратою годувальника (1. Säule)

Страхування по старості та у зв'язку з втратою годувальника (СДВ) є державною установою. Більшість дорослих змушені платити за це внески. Для працівників внески вираховуються безпосередньо з їх місячної заробітної плати, а роботодавець сплачує половину. Самозайнятим особам або особам, які не мають роботи, слід поцікавитися установі соціального страхування Glarus (SVA), як їм сплачувати внески. AHV виплачує пенсіонерам щомісячну пенсію. Розмір пенсії залежить від сплачених внесків. Проте AHV надає підтримку також у випадку смерті чоловіку/дружині та дітям померлої особи (пенсія, що виплачується вдові/вдівцю та сироті). Кожен отримує посвідчення AHV з особистим страховим номером.

Професійне забезпечення (2. Säule)

В більшості випадків одного AHV не вистачає, щоб продовжувати звичне життя після виходу на пенсію. Тому для працівників існує також професійне забезпечення (пенсійна каса, Pensionskasse), яке є обов'язковим, починаючи від певного розміру річної заробітної плати. Внески утримуються щомісячно безпосередньо із заробітної плати, роботодавець повинен сплачувати щонайменше половину. Самозайняті особи не повинні сплачувати внески. Проте вони можуть робити це добровільно, й самостійно несуть за це відповідальність. Заощаджені в пенсійній касі кошти виплачуються по старості як пенсія або як одноразова виплата. В певних випадках кошти можуть виплачуватися раніше: У разі заснування власної компанії, виїзду із Швейцарії, будівництва будинку або придбання квартири.

Добровільне пенсійне забезпечення (3. Säule)

Третя форма (3. Säule) — це добровільне приватне пенсійне забезпечення, яке винагороджується відрахуваннями з податків. Його можна оформити в банках або страхових компаніях. Рекомендується використовувати 3-ю форму для заощадження коштів, щоб мати накопичення в старості.

Додаткові виплати

Люди похилого віку, яким недостатньо коштів на життя, незважаючи на AHV та пенсійну касу, за певних обставин мають право на додаткові фінансові виплати (Ergänzungsleistung). Необхідно подати відповідну заяву до установи соціального страхування Glarus. Чітко регламентовано, хто має право на додаткові виплати. Додаткові виплати фінансуються платниками податків.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/altersvorsorge

Інвалідність

Той, хто за станом здоров'я тривалий час не може працювати або може працювати лише неповний робочий день, може мати право на фінансову підтримку за рахунок страхування у зв'язку з інвалідністю (IV). Страхування у зв'язку з інвалідністю — це не лише виплата коштів. Перш за все, це допомога застрахованим особам у початку або поверненні до професійної діяльності.

Страхування у зв'язку з інвалідністю

Страхування у зв'язку з інвалідністю (IV) забезпечується державою. Більшість дорослих повинні сплачувати внески на це. Внески утримуються безпосередньо із заробітної плати працівників, роботодавець сплачує половину. Самозайняті особи або особи, які не працюють, повинні дізнатися в установі соціального страхування Glarus (SVA), яким чином вони повинні сплачувати внески.

Підтримка, що забезпечується страхуванням у зв'язку з інвалідністю

Право на підтримку, що забезпечується страхуванням у зв'язку з інвалідністю, мають особи, які щонайменше протягом одного року не можуть працювати або працюють неповний робочий день за станом здоров'я (фізичного або психічного). Страхування у зв'язку з інвалідністю забезпечує підтримку у вигляді щомісячної пенсії. Проте це здійснюється лише тоді, коли застрахована особа більше не може бути інтегрована в трудове життя через втрату працездатності. Страхування у зв'язку з інвалідністю забезпечує підтримку особам з інвалідністю під час пошуку відповідної роботи. Заяву на отримання підтримки, що забезпечується страхуванням у зв'язку з інвалідністю, необхідно подати до установи соціального страхування у Glarus.

Додаткові виплати

Люди, яким недостатньо коштів на життя, незважаючи на підтримку, що забезпечується страхуванням у зв'язку з інвалідністю, за певних обставин мають право на додаткові фінансові виплати (Ergänzungsleistung). Необхідно подати відповідну заяву до установи соціального страхування у Glarus. Чітко регламентовано, хто має право на додаткові виплати. Додаткові виплати фінансуються платниками податків.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/invaliditaet

Безробіття

Усі працівники застраховані на випадок безробіття. Той, хто стає безробітним, як правило, отримує матеріальну підтримку протягом певного періоду часу. Безробітні повинні зареєструватися в регіональному центрі з працевлаштування (RAV). Це допомагає під час пошуку роботи.

Страховання на випадок безробіття

Для всіх працівників страхування по безробіттю (ALV) є обов'язковим. За нього відповідає однойменна державна установа. Відповідні щомісячні внески утримуються безпосередньо із заробітної плати, роботодавець сплачує половину. Самозайняті особи не можуть застрахуватися на випадок безробіття. Той, хто стає безробітним, отримує щомісячну компенсацію заробітної плати (допомога з безробіття, Arbeitslosengeld) з каси з безробіття. Чи виплачується допомога з безробіття, коли і в якому розмірі залежить від різних факторів. Наприклад, від того, скільки часу тривали трудові відносини, та з якої причини настало безробіття.

Порядок дій на випадок безробіття

У випадку безробіття необхідно якомога швидше зареєструватися в місцевій комуні. Найкраще це зробити до останнього робочого дня, але не пізніше першого дня настання безробіття. Одночасно з цим необхідно обов'язково зареєструватися в компетентному регіональному центрі з працевлаштування (RAV). Там пояснюються усі подальші дії.

Регіональний центр з працевлаштування

Регіональний центр з працевлаштування (RAV) допомагає з тим, щоб знову швидко знайти роботу. Консультаційні бесіди в RAV є обов'язковими для тих, хто отримує допомогу з безробіття. RAV пропонує також курси або програми з працевлаштування. Деякі з них також є обов'язковими. Особи, які ще ніколи не працювали в Швейцарії та шукають роботу, також можуть зареєструватися в RAV. Проте вони не отримують грошей.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/arbeitslosigkeit

Хвороба та нещасний випадок

Той, хто мешкає в Швейцарії, повинен бути застрахованим на випадок хвороби та від нещасних випадків. Ці приватні страховки покривають витрати у разі нещасного випадку, хвороби або вагітності. Обидві страховки повинні бути оформлені протягом перших трьох місяців після в'їзду.

Медичне страхування (базове страхування)

Усі мешканці Швейцарії повинні самостійно оформити медичне страхування (базове страхування, Grundversicherung) в обов'язковому порядку. Той, хто переїжджає до Швейцарії, має на це три місяці. У разі хвороби в цей час покриття витрат також має зворотню дію. Базове страхування пропонується численними приватними лікарняними касами (Krankenkasse). Вибір лікарняної каси є вільним. Лікарняні каси повинні приймати усіх осіб, які проживають в Швейцарії. Застраховані особи сплачують щомісячну премію. Розмір цієї премії відрізняється в залежності від лікарняної каси та моделі страхування, тому доцільно порівняти пропозиції. Лікарняну касу можна змінювати лише один раз на рік (листопад). Базове страхування покриває не лише витрати у разі хвороби, а також у разі вагітності та пологів. Виплати регулюються на законодавчому рівні. Увага: Витрати на лікування зубів або окуляри сплачуються самостійно.

Страхування від нещасних випадків

Стосовно працівників роботодавцем автоматично оформлюється страхування від нещасних випадків під час роботи та у вільний час, якщо вони працюють понад 8 годин на тиждень. Той, хто працює менше, не застрахований від нещасних випадків у вільний час та повинен самостійно подбати про страхування від нещасних випадків. Те саме стосується самозайнятих осіб та усіх осіб, які не здійснюють трудову діяльність. Особи, які не здійснюють трудову діяльність, повинні самостійно застрахуватися від нещасних випадків в лікарняній касі. Самозайняті особи можуть також оформити страхування від нещасних випадків в інших страхових компаніях. Застраховані особи повинні сплачувати щомісячні премії. У працівників вони утримуються безпосередньо із заробітної плати.

Зниження розміру премії

Той, хто не може сплатити премію за медичне страхування, за певних обставин має право на зниження розміру премії на базове страхування. Заяву на зниження розміру премії необхідно подати до кантональної податкової адміністрації до 31 січня. Якщо вона буде задоволена, наступного року сплачуватиметься премія меншого розміру. Стосовно осіб, які переїхали до кантону пізніше, діють спеціальні положення. Кантональна податкова адміністрація повідомляє про зниження розміру премії та приймає заявки.

Додаткове страхування до базового страхування

На додаток до обов'язкового основного страхування добровільно можна оформити різні додаткові страхування (Zusatzversicherung). Вони охоплюють послуги, які не покриваються базовим страхуванням, наприклад, лікування зубів. Додаткове страхування пропонують майже всі медичні страхові компанії. Медичні страхові компанії можуть самі вирішувати, хочуть вони когось страхувати чи ні, і вони можуть встановлювати умови.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/krankheit-und-unfall

Материнство та сім'я

Той, хто має дітей, отримує в Швейцарії фінансову підтримку у вигляді надбавок на дитину та освіту. Жінки, які працюють, у разі народження дитини мають право на оплачувану відпустку у зв'язку із вагітністю та пологами тривалістю не менше 14 тижнів.

Допомога у зв'язку із вагітністю та пологами

Жінки, які працюють, у разі народження дитини в більшості випадків мають право на оплачувану відпустку у зв'язку із вагітністю та пологами тривалістю 14 тижнів. В цей час їм виплачується щонайменше 80 відсотків заробітної плати. Жінки, які не працюють або втратили працездатність, повинні дізнатися в установах соціального страхування Glarus (SVA), чи мають вони також право. Діють спеціальні положення. Протягом перших восьми тижнів після пологів матері не повинні працювати (охорона материнства).

Декретна відпустка для чоловіків

Батьки після народження дитини мають право на оплачувану двотижневу декретну відпустку для чоловіків. На відміну від декретної відпустки матері декретна відпустка для чоловіків є гнучкою: можна використати її відразу повністю або лише в окремі дні. Проте це можна зробити лише протягом шести місяців після народження дитини.

Надбавки на утримання сім'ї

Той, хто має дітей, отримує фінансову підтримку (Familienzulagen) у вигляді надбавок на утримання сім'ї. Вони виплачуються на дітей до досягнення ними 16-річного віку у вигляді надбавок на дітей, на освіту підлітків — до досягнення ними 25-річного віку у вигляді надбавок на освіту. Право на це мають усі батьки, які працюють (навіть самозайняті) або батьки, які не працюють та мають мало грошей. Працівникам надбавки на утримання сім'ї виплачуються щомісячно разом з заробітною платою. Додаткову інформацію щодо надбавок на утримання сім'ї надають роботодавець або установи соціального страхування (Glarus). Розмір надбавок на утримання сім'ї відрізняється в залежності від кантону.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/mutterschaft-und-familie

Соціальна допомога

Соціальна допомога підтримує людей, які мають занадто мало грошей для життя та отримують незначну фінансову підтримку від соціального страхування або взагалі її не отримують. Мета полягає в тому, щоб найближчим часом люди змогли знову самостійно про себе подбати. Мова йде не про страхування, а про підтримку державою.

Соціальна допомога

Соціальна допомога (Sozialhilfe) — підтримка для всіх людей в Швейцарії, які потрапили у скрутне становище. Вона покриває мінімальні витрати на проживання. Окрім фінансової допомоги, пропонуються консультації. Мета полягає в тому, щоб люди якомога швидше знову стали економічно незалежними. Соціальна допомога не виплачується, якщо хтось отримує інші види фінансової допомоги для підтримки свого життя, наприклад, допомога з безробіття, пенсія, заробітна плата або підтримка від родичів. Борги також не сплачуються. Гроші необхідно повернути, коли знову буде достатньо фінансових коштів. Соціальна допомога фінансується платниками податків.

Подати заявку на отримання соціальної допомоги

Той, хто хоче подати заявку на отримання соціальної допомоги, звертається до соціальної служби кантону (Soziale Dienste). Там необхідно надати інформацію щодо доходів та майна. Тоді здійснюється перевірка правомірності подачі заявки. Органи влади визначають розмір та вид підтримки в індивідуальному порядку. Той, хто надає неправдиву інформацію або щось приховує, притягується до відповідальності. Соціальна служба може давати вказівки та встановлювати умови. У разі їх невиконання виплати можуть бути скорочені. Участь в консультаційних бесідах є обов'язковою. Існують зобов'язання самостійно докладати усіх зусиль, щоб уникнути скрутного становища.

Додаткова інформація (посилання, адреси, брошури, листівки)

www.hallo-glarus.ch/uk/soziale-sicherheit/sozialhilfe